

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 13 Şubat 2026
Sayı: 17005

40721

Ali KARAÖBA
Uşak Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince talep ederim.
09/01/2026

Saygılarımla,

Op. Dr. Ali KARAÖBA
Uşak Milletvekili

Şeker pancarı üretimi; tarım, sanayi ve kırsal istihdam açısından Türkiye'nin stratejik ürünlerinden biridir. Şeker pancarı yalnızca bir tarım ürünü değil; birçok bölgemizde şeker fabrikaları, hayvancılıkta kullanılan küspe üretimi, yan sanayiler ve nakliye zinciriyle birlikte yüz binlerce ailenin geçim kaynağını oluşturmaktadır. Bu nedenle pancar kotası politikaları, doğrudan çiftçinin gelirini, üretim stratejilerini ve kırsal bölgelerin ekonomik sürdürülebilirliğini etkilemektedir. Son yıllarda pancar kotalarının iller bazında belirlenmesine ilişkin uygulamalar, çiftçiler tarafından yeterince eleştirilmekte; bazı illerde kotaların düşürüldüğü, bazı bölgelerde ise üretim potansiyeli olmasına rağmen pancar ekiminden fiilen vazgeçilmek zorunda kalındığı yönünde yoğun şikâyetler dile getirilmektedir. Kota politikalarının, çiftçiye üretimden soğuttuğu; pancar yerine daha az verimli ya da daha riskli ürünlere yönelmeye zorladığı görülmektedir.

Uşak ili, şeker pancarı üretimi ve buna bağlı sanayi altyapısı açısından Ege Bölgesi'nin ve Türkiye'nin ilklerinin olduğu, önemli merkezlerinden biridir. Uşak Şeker Fabrikası ve çevresinde oluşan üretim havzası, yıllardır binlerce çiftçinin geçim kaynağı olmuş; pancar tarımı, il ekonomisinin temel unsurlarından biri hâline gelmiştir. Buna rağmen son yıllarda Uşak'ta pancar

kotasının yeterli olmadığı, çiftçilerin kota sınırlaması nedeniyle ekim alanlarını daralttığı ve pancar tarımından uzaklaştığı yönünde ciddi endişeler bulunmaktadır. Öte yandan, Türkiye’de pancar üretimi kısıtlanırken şeker ve şekerli ürünlerde ithalatın artması, kamuoyunda “yerli üretim yerine ithalatın teşvik edildiği” yönünde haklı eleştirilere yol açmaktadır. Şeker pancarı üreticisi maliyet artışları, kota baskısı ve belirsizliklerle mücadele ederken; ithalat politikalarının üretici aleyhine sonuçlar doğurup doğurmadığı tartışma konusudur. Bu durum, tarımda planlama ve gıda güvenliği açısından da stratejik riskler barındırmaktadır. Bu bağlamda,

- 1- Türkiye’de illere göre şeker pancarı kotası dağılımı son 5 yıl itibarıyla nasıldır? Yıllara göre il bazında kota miktarları kaç tondur?
- 2- Uşak iline son 5 yıl içinde tahsis edilen şeker pancarı kotası yıllar itibarıyla ne kadar olmuştur? Bu kotalar hangi kriterlere göre belirlenmiştir?
- 3- Uşak’ta şeker pancarı ekim alanları ve pancar üreten çiftçi sayısı son 5 yıl içinde nasıl değişmiştir?
- 4- Uşak Şeker Fabrikası’nın son 5 yıl içindeki pancar işleme kapasitesi, fiilî üretimi ve kapasite kullanım oranları nedir? Uşak ilinde pancar üretiminin desteklenmesi amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından son 5 yıl içinde hangi destekler sağlanmıştır?
- 5- Türkiye genelinde son 5 yıl içinde şeker ve şekerli ürünler ithalatı hangi miktarlarda gerçekleşmiştir? İthalat yapılan başlıca ülkeler hangileridir?
- 6- Türkiye’nin aynı dönemde şeker ve şekerli ürünler ihracat miktarı ve ihracat yapılan ülkeler nelerdir?
- 7- Pancar üretimi kısıtlanırken şeker ithalatının artmasının yerli üretici üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bir etki analizi bulunmakta mıdır?
- 8- Şeker pancarı kotalarının belirlenmesinde çiftçi örgütlerinin, ziraat odalarının ve ilgili paydaşların görüşleri alınmakta mıdır?
- 9- Uşak ve benzeri üretim potansiyeli yüksek illerde pancar kotasının artırılmasına yönelik bir planlama yapılmakta mıdır?
- 10- Türkiye’de şeker pancarı üretiminin sürdürülebilirliği, çiftçinin üretimde tutulması ve ithalata bağımlılığın azaltılması amacıyla Bakanlığınızın orta ve uzun vadeli politikaları nelerdir?